

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ÚVAHA

8.ročník základních škol

Vypracoval: Mgr. Josef Karhan

ÚVAHA

Definice

- Úvaha je útvar slohového postupu úvahového
- Jedná se o přemýšlení nad nějakým problémem – uvažování
- Úvaha neodhaluje nové skutečnosti, pouze tyto skutečnosti posuzuje z jiného pohledu
- Úvaha odráží vlastní názor autora

Znaky

- Autor vyjadřuje vlastní názory k danému tématu
- Základní princip je uvažování, posuzování a argumentace
- Příkladem zhuštěné úvahy je aforismus nebo-li stručná vtipná prupovídka
- Je vhodné dbát na logickou výstavbu
- Důležité je používání argumentů a protiargumentů

Jazykové prostředky úvahy

- Používání výrazů: Domnívám se, myslím si, podle mého názoru, uvažuji, přemýšlím, zajímám se o...
- Řečnické otázky
- Hodnotící příslovce
- Přirovnání
- Neukončená výpověď

Druhy

- **Odborná úvaha**
  - V textech odborného stylu
- **Publicistická úvaha**
  - V komentáři či v poznámkách
- **Umělecká úvaha**
  - Monologické uvažování autora
- **Prosté uvažování**
  - V běžné komunikaci

Návrh osnovy

- Úvod
  - Cíl úvahy
- Stat'
  - Vlastní úvaha, uvažování argumentace
- Závěr
  - Závěrečná myšlenka

Aforismus

Nejlínější je svědomí, málokdy se hne.

Burian

Svědomí měl čisté. Nepoužité.

Lec

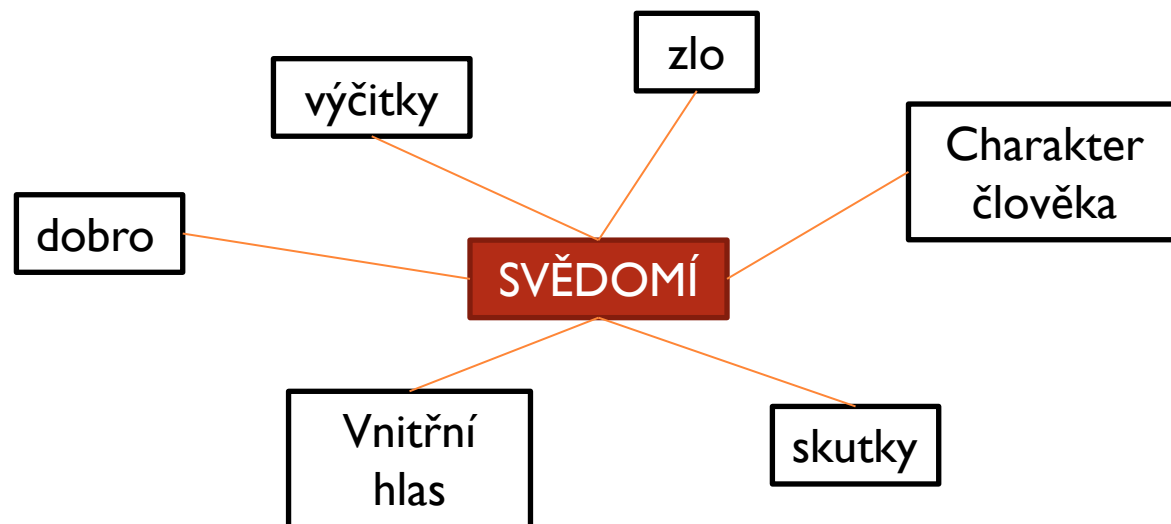
Nestačí mít rozum. Je třeba ho taky použít.

Švandrlík

Úkoly pro žáky

- **Myšlenkové mapování** - metoda grafického zaznamenávání a uspořádávání generovaných myšlenek a znalostí
  - Žáci zkusí myšlenkové mapování na téma SVĚDOMÍ, které se objevovala již jako téma předešlých aforismů

Shrnutí

- Žáci vyjmenují jazykové prostředky používané v úvaze.
- Vysvětlí pojem úvaha.
- Co to znamená slovo argumentovat?
- Žáci vysvětlí užívání řečnických otázek a uvedou příklad.

Používané zdroje

- <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/myslenkove-mapovani>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Avaha>
- Krausová Z., Pašková, M.: **ČESKÝ JAZYK 8** učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. FRAUS. Plzeň 2005. ISBN 978-80-7238-777-9